

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
W KIELCACH

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

**ANALIZA I OCENA SYTUACJI
NA RYNKU PRACY
W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM
W 2020 ROKU**

— Kielce, styczeń 2021 —

Redakcja:

Zespół ds. Badań i Analiz Rynku Pracy

Wydział Promocji i Badań

WUP w Kielcach

SYNTEZA

 <p>Umiarkowany wzrost liczby bezrobotnych i stopy bezrobocia</p>	<p>W 2020 roku w regionie przybyło 2,8 tys. bezrobotnych. Na koniec grudnia liczba zarejestrowanych wyniosła 44.881 osób. Procentowy przyrost liczby bezrobotnych w skali roku wyniósł 6,8% i był najniższy w kraju.</p> <p>Stopa bezrobocia w tym czasie wzrosła z 8,0% do 8,5%.</p>
 <p>Skala napływu i odpływu z bezrobocia niższa niż w 2019 roku</p>	<p>Na przestrzeni 2020 roku w urzędach pracy zarejestrowało się 54.371 osób, tj. o 12,6 tys. mniej niż przed rokiem. Z ewidencji bezrobotnych wyłączono w tym czasie 51.532 osoby. Spadek wyłączeń o 1/4 (o 17,5 tys.) zdecydował w głównej mierze o wzroście bezrobocia w 2020 roku.</p>
 <p>Spadek liczby ofert pracy będący konsekwencją zamrożenia działalności gospodarczej wielu sektorów i branż</p>	<p>W ostatnim roku do powiatowych urzędów pracy wpłynęło 20.319 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. W porównaniu do 2019 roku pracodawcy zgłosili o 8,5 tys. ofert mniej, co oznacza spadek o niemal 1/3. Rzeczywiste potrzeby zatrudnieniowe pracodawców rosną lub maleją w zależności od stopnia zamrożenia działalności gospodarczej.</p>
 <p>Umiarkowany wzrost liczby osób zwolnionych w trybie zwolnień grupowych</p>	<p>W 2020 roku do powiatowych urzędów pracy wpłynęły informacje z 12 zakładów pracy o zwolnieniu 338 pracowników w trybie zwolnień grupowych. Liczba zwolnionych była wyższa niż w 2019 roku (wówczas zwolniono 75 osób z 5 zakładów pracy). Dzięki wsparciu kierowanemu do pracodawców i pracowników w ramach tarcz antykryzysowych skala zwolnień została ograniczona, a pracodawcy wycofali się z części planowanych zwolnień.</p>
 <p>Spadek przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw</p>	<p>W okresie styczeń-listopad 2020 roku przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie ukształtowało się na poziomie o 1,1% niższym niż rok wcześniej i wyniosło 123,4 tys. osób. Do obniżenia poziomu zatrudnienia przyczynił się w największym stopniu głęboki spadek w kwietniu i maju 2020 roku.</p>
 <p>Poprawa wskaźników aktywności zawodowej mieszkańców i spadek liczby biernych zawodowo</p>	<p>Aktywni zawodowo mieszkańcy Świętokrzyskiego w III kwartale 2020 roku stanowili 55,7% ludności powyżej 15 roku życia. Udział ten był wyższy niż w I i II kwartale 2020 roku, jak również w porównaniu do analogicznego kwartału 2019 roku (52,8%).</p> <p>Liczba biernych zawodowo r/r zmniejszyła się o 32 tys. (6,8%) i wyniosła 439 tys. osób.</p>
 <p>Więcej podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON</p>	<p>Na przestrzeni 2020 roku w województwie świętokrzyskim sukcesywnie rosła liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON. Na koniec roku ich liczba wyniosła 120.062 i była o 3,6 tys. (3,1%) wyższa niż w 2019 roku.</p>

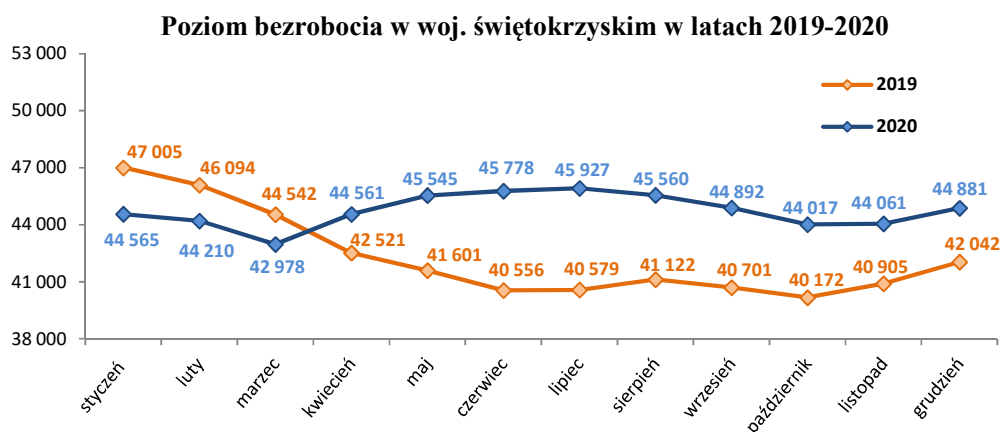
ŚWIĘTOKRZYSKI RYNEK PRACY W 2020 ROKU - najważniejsze dane i wskaźniki

Początek roku 2020 nie zapowiadał przełomu w ukształtowanej przez ostatnie lata relacji popytu i podaży pracy. Spodziewano się spowolnienia, ale takiego, które wynika z logiki cyklu koniunkturalnego w gospodarce i nie zagrazi w poważnym stopniu aktywności gospodarczej w kraju i regionie.

Pierwsze uderzenie pandemii Covid-19 w gospodarkę nastąpiło w II połowie marca. Rozwiązania wprowadzone w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się koronawirusa wywołały zmiany, które w kolejnych miesiącach z różną dynamiką kształtowały popytową i podażową stronę rynku pracy. Rozpoczął się trwający do chwili obecnej okres, którego najbardziej charakterystyczną cechą jest *niepewność* – panująca zarówno wśród pracodawców, jak i pracowników. Z analizy statystyki publicznej wynika, że rynek pracy, przynajmniej w tym wymiarze, który można opisać za pomocą wskaźników, okazał się względnie odporny na działanie pandemicznego wstrząsu. Podjęte na szeroką skalę działania na rzecz ochrony miejsc pracy realizowane w ramach kolejnych *Tarcz* nie dopuściły do gwałtownego wzrostu bezrobocia i fali zwolnień grupowych. Wielką odpowiedzialność za swoich pracowników wykazali pracodawcy, dla których priorytetem stało się utrzymanie poziomu zatrudnienia w swoich firmach. Rynek pracy nie uniknął strat, ale się nie załamał. Zaszły niekorzystne zmiany, ale w skali umiarkowanej, fundamenty regionalnej gospodarki wciąż pozostają stabilne. Dalszy rozwój sytuacji na rynku pracy będzie uzależniony od najsilniejszego czynnika ryzyka, którym począwszy od marca 2020 roku pozostaje trudny do przewidzenia przebieg pandemii.

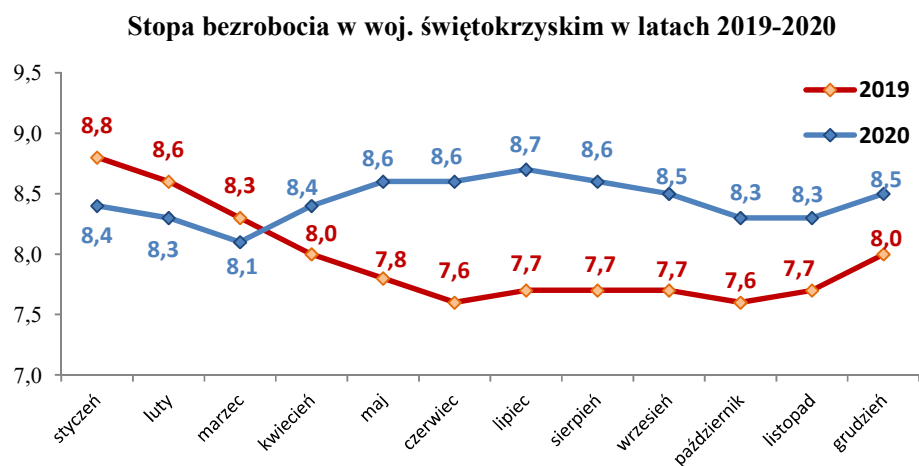
Umiarkowany wzrost bezrobocia

Zmiany w poziomie bezrobocia na przestrzeni 2020 roku przebiegały odmiennie niż w poprzednich latach. Po spadkach w lutym i marcu bezrobocie znacząco wzrosło w kwietniu, przekraczając po raz pierwszy od kilku lat analogiczny poziom sprzed roku. Tendencja wzrostowa utrzymała się nietypowo do lipca, ale tempo wzrostu wyraźnie słabło z miesiąca na miesiąc, co miało związek z odmrażaniem kolejnych sektorów gospodarki. Od sierpnia populacja bezrobotnych zmniejszała się sukcesywnie i na koniec października wyniosła 44 tys. i był to najniższy poziom bezrobocia w województwie od początku pandemii. Ostatnie miesiące roku przyniosły charakterystyczny dla tego okresu wzrost bezrobocia, był on jednak o połowę niższy niż rok wcześniej (w listopadzie i grudniu bezrobocie wzrosło łącznie o 864 osoby wobec 1.870 rok wcześniej). Na koniec grudnia liczba bezrobotnych wyniosła niespełna 45 tys., co w skali roku oznacza wzrost o 2,8 tys. Procentowy przyrost bezrobocia wyniósł 6,8% i był najniższy w kraju.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań o rynku pracy MRPiPS-01

Analogicznie do zmian poziomu bezrobocia kształtowała się wysokość stopy bezrobocia: notując jeszcze w marcu spadek, a w kolejnych miesiącach stopniowe wzrosty, aż do lipca, kiedy natężenie bezrobocia w województwie było najsilniejsze. W okresie sierpień-listopad wartość wskaźnika obniżyła się i nawet po ponownym wzroście w grudniu pozostawała niższa od zanotowanej w lipcu. Jak wynika z wstępnych szacunków stopa bezrobocia w województwie na koniec 2020 roku ukształtowała się na poziomie 8,5%.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS)

Uwzględniając dwa podstawowe wskaźniki rynku pracy, jakimi są stopa bezrobocia oraz poziom bezrobocia, należy zauważyć, że kryzys wywołany pandemią cofnął regionalny rynek pracy do stanu z końca 2018 roku. Odnotowane wzrosty bezrobocia w 2020 roku są jednak dużo bardziej łagodne niż przewidywały to scenariusze rozwoju sytuacji konstruowane na początku pandemii. Podkreślenia wymaga także fakt, że w ciągu ostatnich lat większość firm cierpiała na brak „rąk do pracy”, uwarunkowany w dużym stopniu demografią, co silnie oddziaływało na decyzje pracodawców, starających się utrzymać dotychczasowy poziom zatrudnienia. Istotnym czynnikiem chroniącym przed falą zwolnień i wzrostem bezrobocia w trakcie spowolnienia gospodarki jest wsparcie kierowane do pracodawców i pracowników w ramach programów pomocowych uruchomionych przez Rząd w formie ulg, pożyczek czy dopłat na prowadzenie działalności lub refundacji kosztów wynagrodzeń pracowników. Wymierna pomoc dla firm znajduje odzwierciedlenie w umiarkowanym wzroście stopy bezrobocia rejestrowanego w skali roku: w województwie z 8,0% do 8,5%, a w kraju z 5,2% do 6,2%.

Jeszcze niższa jest wartość stopy bezrobocia wg metodologii BAEL, która wśród pracujących uwzględnia osoby wykonujące pracę w szarej strefie. W III kwartale 2020 roku wartość wskaźnika dla województwa wyniosła 5,1% wobec 3,4% w kraju¹. Jak podaje Eurostat (korzystający z wyników BAEL do porównań międzynarodowych) na podstawie danych miesięcznych za listopad 2020 roku Polska pozostaje, po Czechach, drugim krajem w UE o najniższej stopie bezrobocia: 3,3% wobec 7,5% w UE².

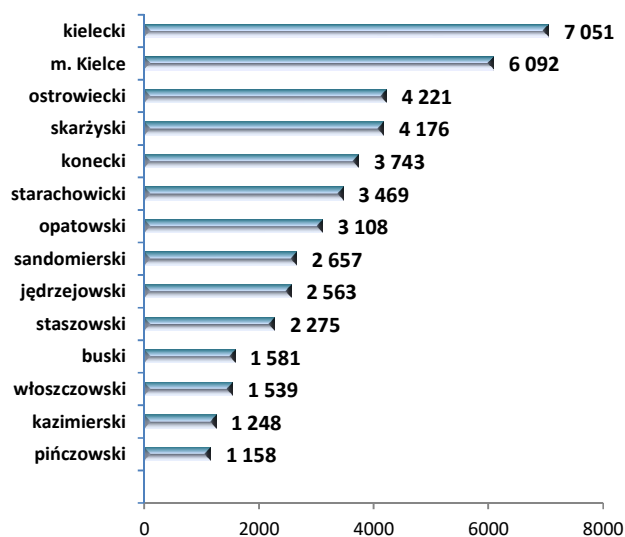
¹ *Aktywność ekonomiczna ludności w województwie świętokrzyskim w III kwartale 2020 roku*, Urząd Statystyczny w Kielcach, grudzień 2020; *Informacja o rynku pracy w trzecim kwartale 2020 roku (dane wstępne)*, GUS, listopad 2020.

² <https://ec.europa.eu/eurostat> (dane z 8 stycznia 2021 roku)

Zróźnicowanie poziomu i stopy bezrobocia w powiatach woj. świętokrzyskiego

Największy udział w bezrobociu regionalnym mają powiaty o najwyższej liczbie mieszkańców, tj. kielecki skupiający 15,7% ogółu bezrobotnych (18,4% rok wcześniej) oraz m. Kielce - 13,6% (12,7% rok wcześniej). Najmniejszy odsetek bezrobotnych stanowią mieszkańcy powiatów pińczowskiego i kazimierskiego, podobnie jak przed rokiem - po niespełna 3%. Na przestrzeni 2020 roku zwiększenie liczby bezrobotnych odnotowano w dwunastu powiatach województwa, w tym najsilniejszy procentowy wzrost miał miejsce w: buskim, skarżyskim, kazimierskim, koneckim oraz m. Kielce. W dwóch powiatach odnotowano spadek poziomu bezrobocia: kieleckim i opatowskim.

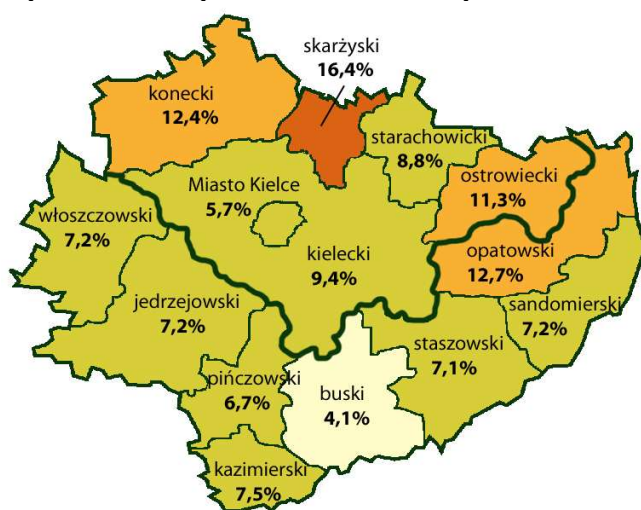
Liczba bezrobotnych na koniec 2020 roku

powiaty	Zmiana r/r	
	w %	w osobach
buski	19,9	262
skarżyski	16,2	583
kazimierski	15,9	171
konecki	15,7	507
m. Kielce	13,7	736
starachowicki	8,8	281
włoszczowski	8,5	121
ostrowiecki	8,4	326
staszowski	8,0	168
pińczowski	7,1	77
sandomierski	6,4	160
jędrzejowski	6,2	149
opatowski	-1,1	-35
kielecki	-8,6	-667

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań o rynku pracy MRPIPS-01

Stopa bezrobocia w powiatach na koniec listopada 2020 roku

powiaty	zmiana r/r w p. proc.
skarżyski	+2,2
konecki	+1,9
kraj	+1,0
kazimierski	+1,0
m. Kielce	+0,9
ostrowiecki	+0,9
buski	+0,8
włoszczowski	+0,8
starachowicki	+0,7
staszowski	+0,7
województwo	+0,6
sandomierski	+0,5
opatowski	+0,4
pińczowski	+0,4
jędrzejowski	+0,3
kielecki	-0,9

Województwo: 8,3% (XII'20 – 8,5%)

kraj: 6,1% (XII'20 – 6,2%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (za grudzień dane szacunkowe)

Stopa bezrobocia (udział % zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie mieszkańców aktywnych zawodowo: pracujących i bezrobotnych)³ pokazuje, że w województwie utrzymuje się terytorialne zróżnicowanie natężenia bezrobocia.

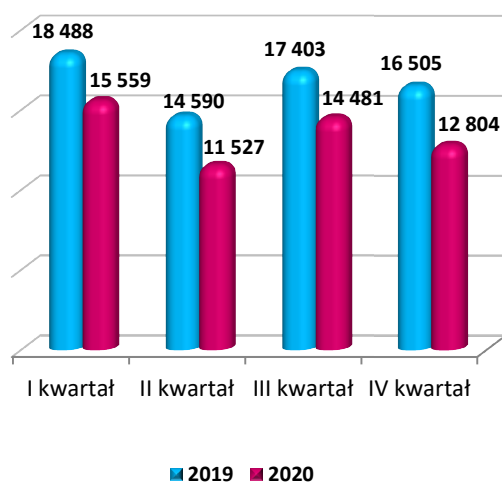
Wyższą stopę bezrobocia posiadają powiaty skupione w podregionie kieleckim⁴, położone w północnej części województwa i posiadające najczęściej tradycje przemysłowe: skarżyski (16,4%), konecki (12,4%), ostrowiecki (11,3%), starachowicki (8,8%) oraz przemysłowo-rolniczy kielecki (9,4%). Wyjątkiem jest stolica województwa - Kielce ze względu na duży udział podmiotów gospodarczych posiadają jedną z najniższych stóp bezrobocia (5,7%).

W powiatach o charakterze rolniczym zlokalizowanych w części południowej i należących do podregionu sandomiersko-jędrzejowskiego⁵ stopa bezrobocia w większości kształtowała się między 4,1% (powiat buski) a 7,5% (kazimierski), wyjątkiem jest powiat opatowski, który posiada stopę bezrobocia na poziomie 12,7% (najwyższa wartość po skarżyskim). Na koniec listopada rozpiętość między najniższą a najwyższą stopą bezrobocia w powiatach województwa wyniosła 12,3 punktu proc.

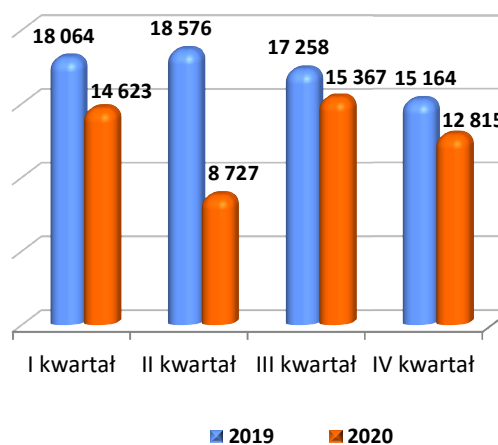
Bilans bezrobotnych

Istotna dla oceny wzrostu bezrobocia w 2020 roku jest analiza bilansu napływu i odpływu osób bezrobotnych w odniesieniu do analogicznych wartości w roku 2019. Wskazuje ona, że o wzroście bezrobocia w ostatnim roku w mniejszym stopniu zdecydował napływ do rejestrów – w kolejnych miesiącach osób nowo rejestrujących się w urzędach pracy było mniej niż w analogicznych miesiącach roku poprzedniego. Znacząco mniejszy niż przed rokiem był natomiast strumień osób wyrejestrowujących się z urzędów pracy i to on ostatecznie wpłynął na wzrost poziomu bezrobocia.

Napływ bezrobotnych

Odpływ bezrobotnych

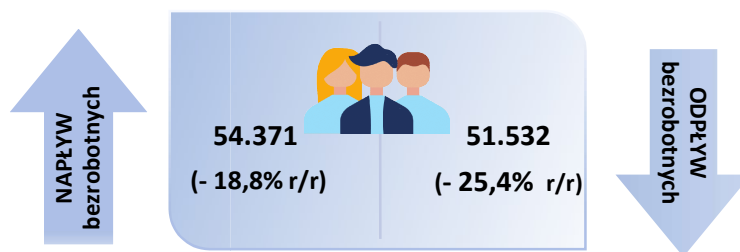
Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań o rynku pracy MRPIPS-01

³ Bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

⁴ Podregion kielecki, powiaty: kielecki, konecki, ostrowiecki, skarżyski, starachowicki oraz m. Kielce.

⁵ Podregion sandomiersko-jędrzejowski, powiaty: buski, jędrzejowski, kazimierski, opatowski, pińczowski, sandomierski, staszowski, włoszczowski.

W 2020 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 54.371 osób, co oznacza spadek nowych rejestracji o 12.615, tj. o 18,8% w porównaniu do roku 2019. W grupie tej zwiększył się udział osób rejestrujących się po raz pierwszy (z 15,5% do 17,9%), ale nadal większość stanowiły osoby powracające do rejestrów po raz kolejny (82,1%).

Z ewidencji bezrobotnych w 2020 roku wyłączono 51.532 osoby, czyli o 17.530 mniej (o 25,4%) niż rok wcześniej. Spośród wyrejestrowanych bezrobotnych 30,3 tys. osób podjęło pracę i był to główny powód wszystkich wyłączeń - 58,7% (rok wcześniej 34.743 osoby, tj. 50,3% wyłączeń). Wśród podejmujących pracę utrzymał się wysoki udział korzystających z niesubsydiowanych form zatrudnienia (81,4% wobec 82,1% w 2019 roku). Niemal we wszystkich powiatach odnotowano wysoki odsetek podejmujących pracę, tylko w pińczowskim nie przekroczył on połowy wyrejestrowanych.

Bezrobotni rzadziej niż w latach poprzednich wykazywali skłonność do niepotwierdzania gotowości do pracy (9,4% wobec 14,4% w 2019 roku), podejmowania decyzji o dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego (6,1% wobec 8,3%), czy odmowy przyjęcia pracy lub innej formy pomocy (3,0% wobec 6,0%), co miało związek z niepewną sytuacją na rynku pracy.

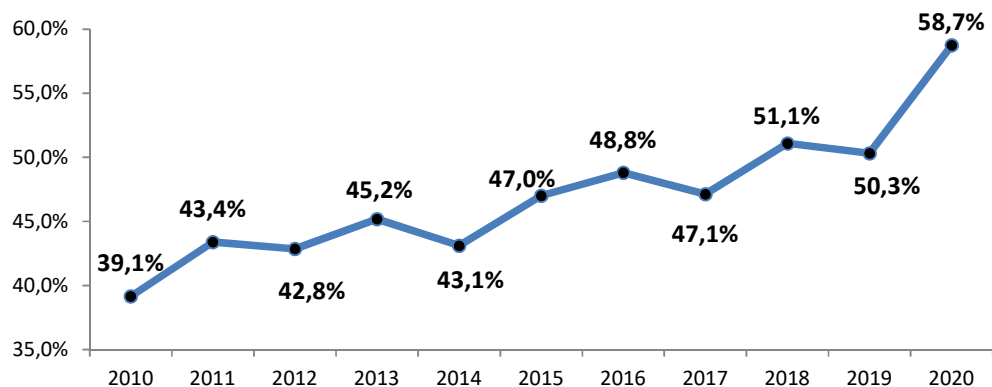
Napływ do bezrobocia i odpływ z bezrobocia w 2020 roku

województwo	m. Kielce	buski	jędrzejowski	kazimierski	kielecki	konecki	opatowski	ostrowiecki	pińczowski	sandomierski	skarżyski	starchowicki	staszowski	włoszczowski
NAPŁYW (osoby rejestrujące się w 2020 roku)														
54 371	6962	2097	2745	1221	9527	4865	3025	5959	1069	2943	4972	4105	3197	1684
ODPŁYW (osoby wyrejestrowane w 2020 roku)														
51 532	6226	1835	2596	1050	10194	4358	3060	5633	992	2783	4389	3824	3029	1563
osoby wyrejestrowane z powodu podjęcia pracy														
30 268	4007	1093	1686	591	5254	2712	1576	3379	466	1473	2732	2504	1787	1008
udział % podejmujących pracę do ogółu wyrejestrowanych														
58,7	64,4	59,6	64,9	56,3	51,5	62,2	51,5	60,0	47,0	52,9	62,2	65,5	59,0	64,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań o rynku pracy MRPiPS-01

Udział podejmujących pracę w ogólnej liczbie wyłączonych z ewidencji urzędów pracy

Źródło: Wyczerpania własne na podstawie sprawozdań o rynku pracy MRPiPS-01

Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Na koniec grudnia 2020 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było **37.770 osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy⁶ (84,2% ogółu)**, w tym 20.020 kobiet (53,0%). Populacja bezrobotnych w omawianej grupie zwiększyła się o 2,4 tys. (o 6,8%) w odniesieniu do roku 2019.

L.p.	Osoby, będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy zarejestrowane w PUP	Liczba bezrobotnych	%*	Kobiety	%*	Mężczyźni	%*
1	Do 30 roku życia	12.377	27,6	7.003	15,6	5.374	12,0
	<i>w tym do 25 roku życia</i>	6.077	13,5	3.183	7,1	2.894	6,4
2	Długotrwale bezrobotne	24.147	53,8	13.379	29,8	10.768	24,0
3	Powyżej 50 roku życia	11.154	24,9	3.927	8,8	7.227	16,1
4	Korzystające ze świadczeń pomocy społecznej	320	0,7	217	0,5	103	0,2
5	Posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	7.566	16,9	6.608	14,7	958	2,2
6	Posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	40	0,1	29	0,1	11	0,0
7	Niepełnosprawne	2.565	5,7	1.155	2,6	1.410	3,1

*Dane dotyczące udziału % obliczone zostały w stosunku do ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w województwie.

Źródło: Wyczerpania własne na podstawie sprawozdań o rynku pracy MRPiPS-01

⁶ Liczba bezrobotnych spełniających przynajmniej jedno z kryteriów wymienionych w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Osoby spełniające jednocześnie kilka kryteriów w ogólnej liczbie wykazywane są tylko raz.

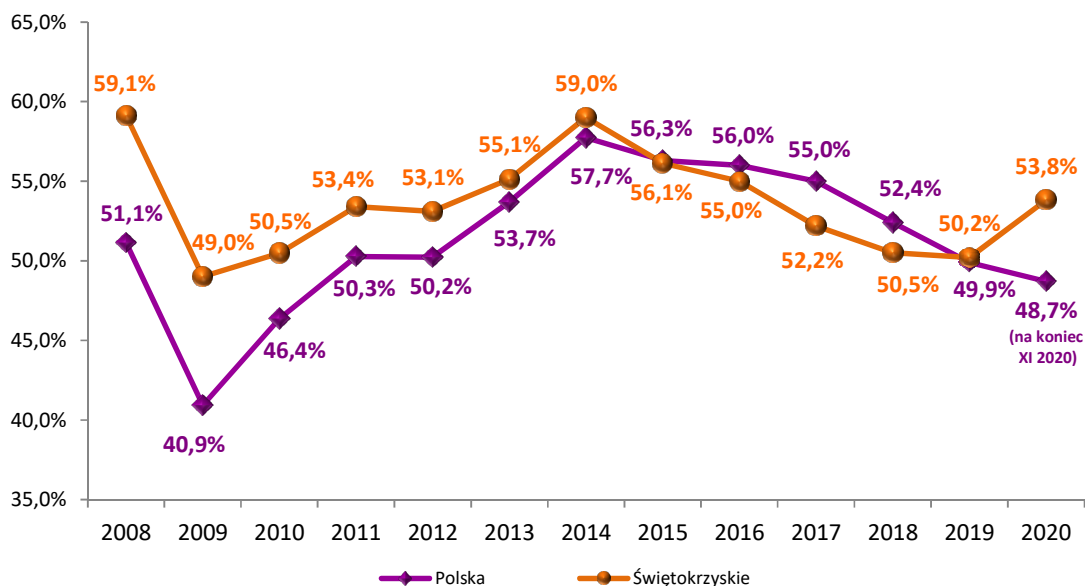
Na przestrzeni ostatniego roku odnotowano wzrost liczby bezrobotnych zarówno młodych do 30 roku życia (o 581 osób, tj. o 4,9%), jak i osób starszych po 50 roku życia (o 586 osób, tj. o 5,5%). Pomimo wzrostu liczebności obu grup ich udział w strukturze bezrobocia uległ zmniejszeniu (odpowiednio o: 0,5 i 0,2 punktu proc.). Tym samym udział osób między 30 a 50 rokiem życia wzrósł do 47,5% (o 0,7 punktu proc.), na co miał wpływ silniejszy wzrost w tej grupie (o 1.672 osoby, tj. o 8,5%).

W skali roku zmniejszyła się liczba bezrobotnych niepełnosprawnych (o 158 osób, tj. o 5,8%) oraz udział tej grupy w populacji bezrobotnych ogółem (o 0,8 punktu proc.). Mniej było również osób w pozostałych grupach w szczególnej sytuacji na rynku pracy, tj.: korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (o 98), posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (o 339) lub dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia (o 6).

Na przestrzeni 2020 roku istotnie zwiększyła się natomiast populacja długotrwale bezrobotnych. Na koniec grudnia w grupie tej zarejestrowanych było 24.147 bezrobotnych, tj. o 3.048 osób (o 14,4%) więcej niż w grudniu 2019. Zgodnie z zapisami ustawy o promocji zatrudnienia grupa ta obejmuje osoby pozostających w rejestrach urzędów pracy ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat⁷.

Udział długotrwale poszukujących zatrudnienia wśród zarejestrowanych utrzymuje się na wysokim poziomie, co świadczy o znacznym niedopasowaniu struktury podaży pracy i popytu na pracę. Na koniec 2020 roku populacja długotrwale bezrobotnych stanowiła 53,8% ogółu. Na przestrzeni lat 2015-2018 natężenie długotrwałego bezrobocia w regionie kształtowało się na niższym poziomie niż średnio w kraju, natomiast w ostatnich dwóch latach tendencja jest odwrotna - wskaźnik wojewódzki jest wyższy niż w krajowy (przy czym brak jest jeszcze danych dla kraju za grudzień 2020 roku, dlatego do porównań wykorzystano dane z końca listopada).

Udział % osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych w woj. świętokrzyskim i kraju w latach 2008-2020 (stan na koniec roku)

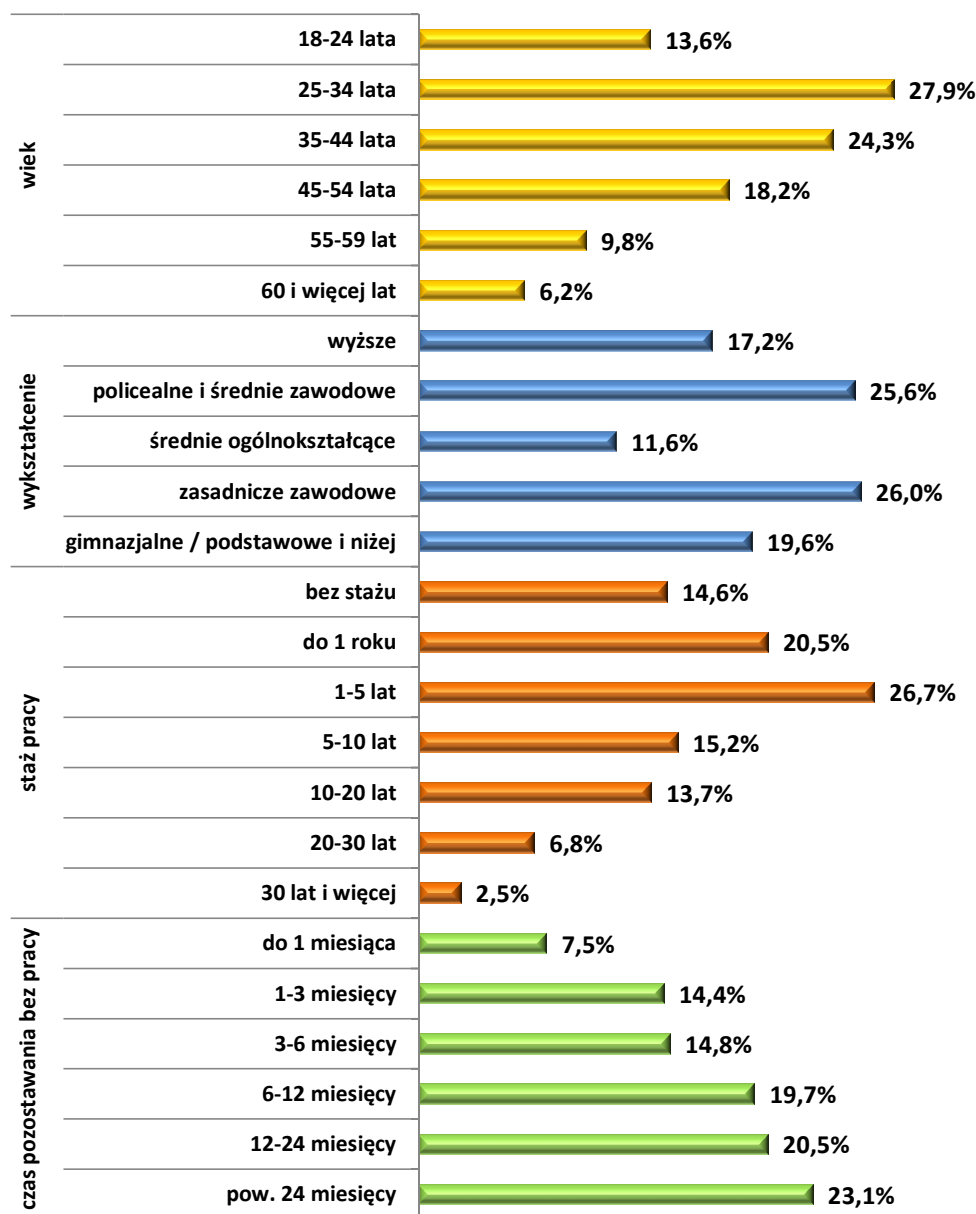

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań o rynku pracy MRPiPS-01

⁷ Art. 2 ust. 1 pkt. 5 ustawy z o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Struktura bezrobotnych z uwzględnieniem wieku, wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy

Struktura bezrobotnych na koniec grudnia 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 1 do sprawozdania o rynku pracy MRPiPS-01

W strukturze bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2020 roku dominowały osoby młode - ponad 41% z nich nie skończyło 35 roku życia, przy czym w skali roku nie zmienił się udział osób w wieku 18-24 lata (13,6%), natomiast o 0,8 punktu proc. obniżył się udział osób w wieku 25-34 lata (z 28,7% do 27,9%)⁸.

⁸ W kwartalnym załączniku nr 1 obowiązuje inny podział na grupy wiekowe niż w sprawozdawczości miesięcznej MRPiPS-01.

Bezrobotnych pozostających w rejestrach urzędów pracy charakteryzuje niski poziom wykształcenia (ponad 45% z nich posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe lub niższe) oraz krótki staż pracy (ponad 47% z nich ma za sobą okres pracy krótszy niż 5 lat, a kolejne niemal 15% w ogóle nie posiada udokumentowanego doświadczenia zawodowego).

Zwiększa się udział osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy (licząc w pełnych miesiącach od momentu ostatniego zarejestrowania się bezrobotnego w powiatowym urzędzie pracy). Na przestrzeni 2020 roku udział tej grupy zwiększył się o prawie 6 punktów proc. (z 37,8% do 43,6%).

Umiarkowana skala zwolnień grupowych

Jedną z poważniejszych obaw dotyczących rozwoju sytuacji na rynku pracy wyrażaną na początku kryzysu związana była ze spodziewaną falą zwolnień grupowych w regionie.

Ostatecznie, zwolnienia dokonane w tym trybie w 2020 roku objęły 338 pracowników z 12 zakładów pracy (w 2019 roku w 5 zakładach pracy zwolniono 75 osób). Należy jednak podkreślić, że skala zwolnień była niższa niż wynikało z zapowiedzi zgłoszeń, które wpływały do powiatowych urzędów pracy na przestrzeni całego roku. Oznacza to, że pracodawcy wycofali się ze znacznej części planowanych zwolnień. Pomimo gorszej kondycji gospodarki, firmy w okresie kryzysu i doświadczające w ciągu ostatnich lat braków kadrowych uwarunkowanych w dużym stopniu demografią, starają się zatrzymać pracowników, aby nie narażać się na proces ponownych rekrutacji w chwili odmrożenia gospodarki. Ponadto nie wszystkie zwolnienia, zgodnie z deklaracjami pracodawców, nastąpiły w wyniku załamania rynku wywołanego pandemią. Część z nich była konsekwencją reorganizacji i przekształceń własnościowych zainicjowanych w roku 2019.

Dane dotyczące zwolnień grupowych w ostatnim roku potwierdzają, że pracodawcy świętokrzyscy wspierani działaniami pomocowymi w ramach *tarcz antykryzysowych* w dużym stopniu zdołali utrzymać stan zatrudnienia. Dla porównania liczba pracowników, którzy stracili pracę w ramach zwolnień grupowych w czasie kryzysu w latach 2008-2009 wynosiła odpowiednio: 806 i 2.356 osób.

Osoby, które straciły pracę w 2020 roku najczęściej były zatrudnione w przetwórstwie przemysłowym - 237 (w tym 107 w przetwórstwie spożywczym), transporcie i gospodarce magazynowej - 57 oraz górnictwie i wydobywaniu (33). Pozostałe zwolnienia dotyczyły budownictwa (7), handlu odzieżą (3) oraz działalności finansowej i ubezpieczeniowej (1).

Zwolnienia grupowe dokonane w 2020 roku

Powiat	Branża	Liczba zwolnionych pracowników
buski	Wykonywanie instalacji elektrycznych (PKD 43.21.Z)	1
jędrzejowski	Przetwórstwo mleka i wyrób serów (PKD 10.51.Z)	44
kielecki	Produkcja pozostałych wyrobów z papieru i tektury (PKD 17.29.Z)	44
	Produkcja konstrukcji metalowych i ich części (PKD 25.11.Z)	1
	Pozostałe pośrednictwo pieniężne (PKD 64.19.Z)	1
	Produkcja wyrobów z mięsa, włączając wyroby z mięsa drobiowego (PKD 10.13.Z)	44
m. Kielce	Produkcja pozostałych wyrobów z papieru i tektury (PKD 17.29.Z)	68
	Produkcja pozostałych kurków i zaworów (PKD 28.14.Z)	17
	Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach (PKD 47.71.Z)	3
opatowski	Wykonywanie instalacji elektrycznych (PKD 43.21.Z)	1
sandomierski	Wydobywanie minerałów dla przemysłu chemicznego oraz produkcji nawozów (PKD 08.91.Z)	33
starachowicki	Pozostałe przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw (PKD 10.39.Z)	19
staszowski	Działalność pozostałych agencji transportowych (PKD 52.29.C)	57
	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane (PKD 43.99.Z)	5

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPiPS-01 oraz miesięczne informacje o zgłoszeniach i zwolnieniach grupowych przekazywane przez powiatowe urzędy pracy

Spadek zapotrzebowania na pracę

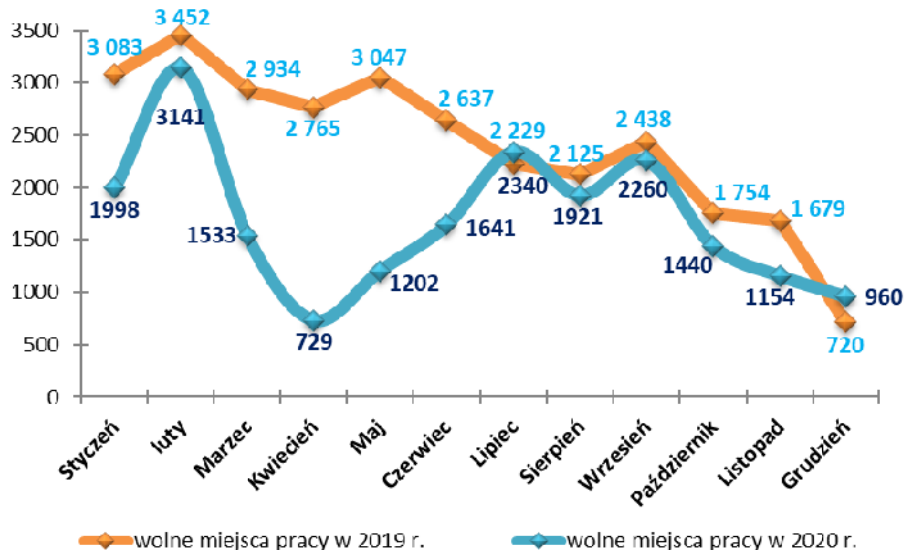
Skala zapotrzebowania na pracę mierzona liczbą zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy ofert zatrudnienia miała ścisły związek z przebiegiem pandemii i wynikającymi z niej ograniczeniami w funkcjonowaniu poszczególnym branż i sektorów gospodarki.

Pierwszy znaczący miesięczny spadek liczby ofert nastąpił w marcu (o 51% w relacji do lutego), w kwietniu uległ dalszemu pogłębieniu (o 52% w relacji do marca), ale już w maju nastąpiło w tym zakresie wyraźne odbicie: liczba ofert zgłoszonych do urzędów pracy wzrosła o 65%. W kolejnych miesiącach skala zmian była już bardziej umiarkowana i nie odbiegała znacząco od typowych wahań miesięcznych. Kolejny duży spadek nastąpił w październiku (o 36% w relacji do września), kiedy pogorszenie sytuacji epidemicznej w kraju i zapowiedzi wprowadzenia drugiego *lockdownu* zbiegło się w czasie z typowym dla ostatniego kwartału spadkiem popytu na prace sezonowe.

W poszczególnych miesiącach 2020 roku (poza lipcem i grudniem) liczba zgłoszonych ofert mierzona w skali roku pozostawała niższa od analogicznych miesięcy roku 2019.

Ogółem roczny bilans ofert, które wpłynęły do powiatowych urzędów pracy wykazuje spadek o blisko 1/3 w stosunku do roku 2019: w całym roku pracodawcy zgłosili 20.319 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej⁹, tj. o 8.544 mniej niż w 2019 roku.

Wolne miejsca pracy zgłoszone do powiatowych urzędów pracy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań o rynku pracy MRPiPS-01

W całej puli ofert pracy zmniejszył się w porównaniu z rokiem 2019 udział ofert pochodzących z sektora prywatnego: w roku 2020 wyniósł 82,5% (wobec 85,4% rok wcześniej), a zwiększył udział ofert z sektora z publicznego: odpowiednio: 17,5% i 14,6%.

Podobna zmiana zaszła w przypadku rodzaju ofert w podziale na miejsca pracy subsydiowanej (ze środków FP, PFRON, EFS) i niesubsydiowanej. Udział pierwszych z nich w ogólnej liczbie ofert stanowił 45,1% (wobec 40,6% rok wcześniej), a drugich: 54,9% (wobec 59,4% rok wcześniej). Spadek udziału ofert rynkowych, niewymagających wsparcia ze środków publicznej jest kolejnym przejawem osłabionej w 2020 roku kondycji pracodawców.

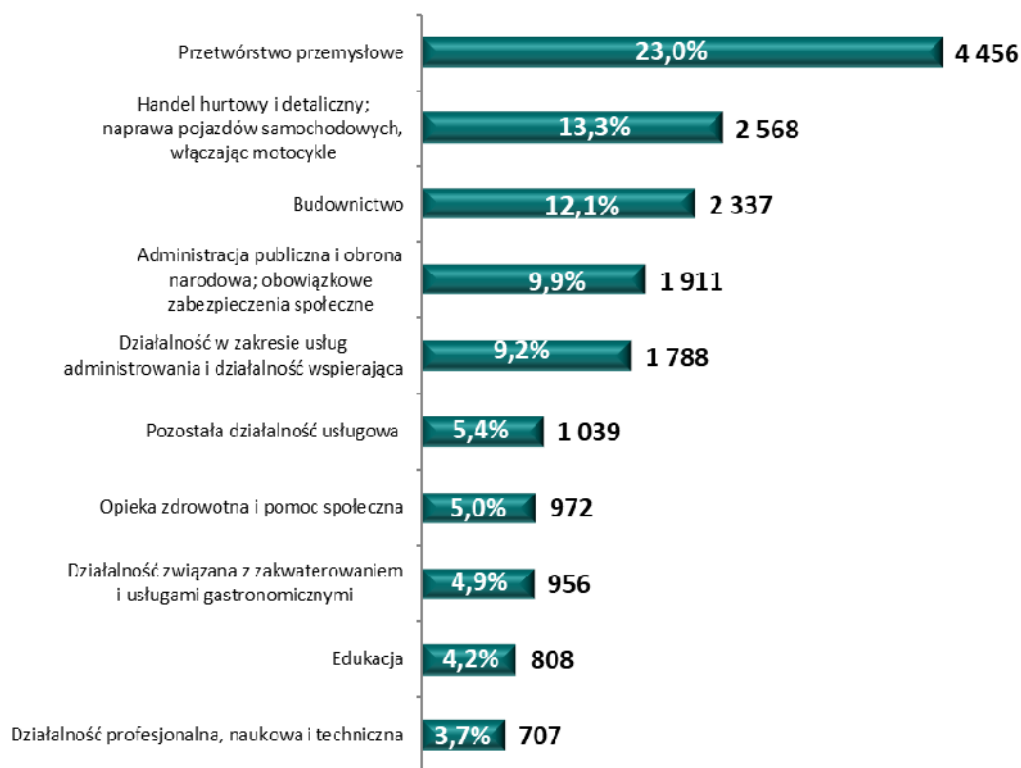
Mniej korzystnie ukształtował się też miernik ukazujący ilu bezrobotnych przypadało średniomiesięcznie na 1 wolne miejsce pracy będące w dyspozycji urzędów: w 2020 było ich 17 (wobec 12 rok wcześniej).

Struktura ofert według sekcji PKD wskazuje, że w strukturze zatrudnienia świętokrzyskiej gospodarki nie nastąpiły istotne zmiany - generowała ona popyt na pracowników w mniejszej skali, ale wciąż struktura tego popytu była zbliżona do lat poprzednich. Największy udział w całej puli zgłoszonych wolnych miejsc pracy miały oferty pochodzące z podmiotów działających w branży *przetwórstwa przemysłowego* (23%), kolejne to *handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych* (13,3%) oraz *budownictwo* (12,1%). Spośród tych trzech wiodących

⁹ Jest to suma zgłoszonych przez pracodawców wolnych miejsc zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz miejsc aktywizacji zawodowej (m.in. stażu, przygotowania zawodowego dorosłych, prac społecznie użytecznych).

w strukturze ofert sekcji, zwraca uwagę wzrost udziału ofert z obszaru *budownictwa* z 11,1% w roku 2019 do 12,1% w roku 2020. Podobny trend zarysował się również w branżowym układzie podmiotów odnotowujących zmiany liczebności w roku 2020 – największy roczny przyrost liczby podmiotów odnotowano właśnie w budownictwie. Może to oznaczać, że branża budowlana odczuła skutki kryzysu relatywnie łagodniej niż pozostałe branże, przynajmniej do czasu zakończenia inwestycji rozpoczętych jeszcze w okresie przedpandemicznym.

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w wybranych sekcjach PKD w 2020 roku

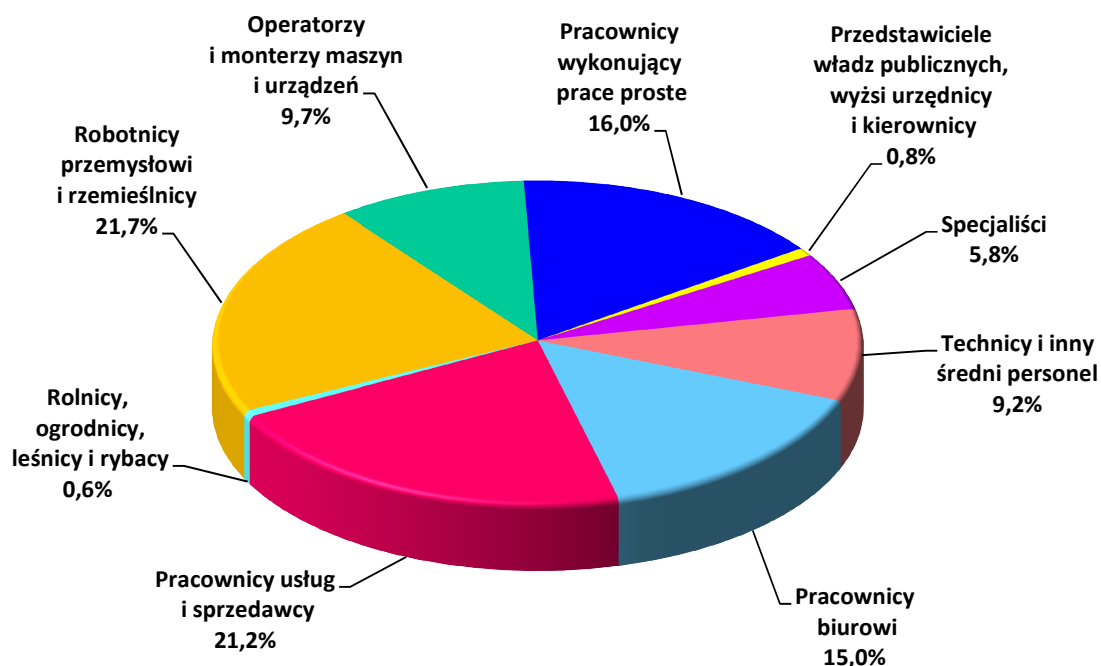

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań o rynku pracy MRPiPS-01, załącznik nr 2 - wyliczenia dotyczące 90,7% ogółu ofert zgłoszonych w 2020 roku

Analiza wolnych miejsc pracy według wielkich grup zawodów wskazuje, że pomimo znacznego spadku liczby ofert zgłoszonych w roku 2020, ich struktura w układzie zawodowym nie różniła się znacząco od lat poprzednich.

Najwięcej wolnych miejsc pracy zgłoszono dla *robotników przemysłowych i rzemieślników* (21,7% ogółu) oraz *pracowników usług i sprzedawców* (21,2%). Utrzymał się też relatywnie duży popyt na *pracowników wykonujących prace proste* (16%). Na przebudowę regionalnej struktury popytu na pracę nie wpłynęło pojawienie się większego niż w latach poprzednich zapotrzebowania na zawody wymieniane jako szczególnie poszukiwane w okresie pandemii (m.in. pracownicy medyczni i pracownicy produkcji około-medycznej, specjaliści *e-commerce*, *e-learningu*, kurierzy, itp.).

Struktura wolnych miejsc pracy według grup zawodów w 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań o rynku pracy MRPiPS-01

W ujęciu prognostycznym, przedstawionym w cyklicznym, corocznym badaniu *Barometr zawodów 2021*, wpływ pandemii na regionalny rynek pracy jest widoczny, ale i w tym przypadku nie są to zmiany o charakterze fundamentalnym. W prognozie, która dzieli zawody na deficytowe, nadwyżkowe i zrównoważone zmniejszyła się liczba profesji, dla których w roku 2021 przewiduje się wystąpienie dużego zapotrzebowania na pracowników (z 28 na 23). Oznacza to, że obecny w ostatnich latach trend niedoboru pracowników ulega osłabieniu. Taka zmiana dotychczasowej relacji popytu i podaży wskazuje na to, że rynek pracy stopniowo nabiera cech *rynku pracodawcy*.

Wyniki badania *Barometr zawodów 2021* pokazują również, że nawet w tak nieprzewidywalnych warunkach, z jakimi mieliśmy do czynienia w roku ubiegłym i obecnie, są branże i zawody odporne na skutki kryzysu wywołanego pandemią.

Barometr zawodów 2021

województwo świętokrzyskie

www.barometrzwawodow.pl

DEFICYT	RÓWNOWAGA	NADWYŻKA
<p>Betoniarze i zbrojarze Cieśle i stolarze budowlani Dekarze i blacharze budowlani Elektrycy, elektromechanicy i elektrycy Fizjoterapeuci i masażyści Fryzjerzy Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych Kucharze</p>	<p>Lekarze Monterzy instalacji budowlanych Murarze i tynkarze Operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych Operatorzy obrabiarek skrawających Opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej Piekarze Pielęgniarki i położne Kosmetyczki Krawcy i pracownicy produkcji odzieży Lakiernicy Listonosze i kurierzy Logopedzi i audyofonolodzy Magazynierzy Masarze i przetwórcy ryb Mechanicy maszyn i urządzeń Mechanicy pojazdów samochodowych Monterzy elektroniki Monterzy konstrukcji metalowych Monterzy maszyn i urządzeń Monterzy okien i szklarzy Nauczyciele języków obcych i lektorzy Nauczyciele nauczania początkowego Nauczyciele praktycznej nauki zawodu Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących Nauczyciele przedmiotów zawodowych Nauczyciele przedszkoli Nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych Obownicy Ogrodnicy i sadownicy Operatorzy aparatury medycznej Operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów cementowych i kamiennych Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych Operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych Opiekunki dziecięce Opłycy i pracownicy wytwarzający protezy Plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków Pomoce kuchenne Pomoce w gospodarstwie domowym Pozostali specjaliści edukacji Pracownicy ds. finansowo-księgowych ze znajomością języków obcych Pracownicy ds. jakości Pracownicy ds. ochrony środowiska i BHP Pracownicy ds. rachunkowości i księgowości Pracownicy ds. techniki dentystrycznej Pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych Pracownicy myjni, pralni i prasowni Pracownicy ochrony fizycznej</p>	<p>Pracownicy ds. budownictwa drogowego Pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie Robotnicy budowlani Robotnicy obróbki drewna i stolarze Samodzielni księgowi Spawacze Ślusarze Pracownicy poczty Pracownicy poligraficzni Pracownicy przetwórstwa metali Pracownicy przetwórstwa spożywczego Pracownicy służb mundurowych Pracownicy socjalni Pracownicy sprzedaży internetowej Pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy Pracownicy usług pogrzebowych Pracownicy zajmujący się zwierzętami Pracownicy Projektanci i administratorzy baz danych, programiści Projektanci wzornictwa przemysłowego i operatorzy CAD Przedstawiciele handlowi Psycholodzy i psychoterapeuci Ratownicy medyczni Recepcjoniści i rejestratorzy Robotnicy leśni Rolnicy i hodowcy Rzemieślnicy obróbki szkła i metali szlachetnych Sekretarki i asystenci Socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych Specjaliści ds. finansowych Specjaliści ds. organizacji produkcji Specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży Specjaliści ds. rynku nieruchomości Specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji Specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki Specjaliści rolnictwa i leśnictwa Specjaliści telekomunikacji Spedytorzy i logiści Sprzątażki i pokojowe Sprzedawcy i kasjerzy Szefowie kuchni Tapicerzy Technicy budownictwa Technicy informatyki Technicy mechaniki Weterynarze Wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych Zaopatrzeniowcy i dostawcy Specjaliści administracji publicznej Specjaliści technologii żywności i żywienia</p>
<p>Ekonomiści Filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy Pedagodzy</p>	<p>Pracownicy administracji i biurowi Pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej</p>	

„Barometr zawodów” jest prognozą zapotrzebowania na pracowników w 2021 r. Badanie zostało przeprowadzone przez ekspertów na przełomie III i IV kwartału 2020 r. Sytuacja w niektórych zawodach może się zmienić w zależności od uwarunkowań rynkowych. Wyniki wojewódzkie uwzględniają zawody ocenione w co najmniej połowie powiatów.

Wojewódzki
Urząd Pracy
w Kielcach

Koordynator wojewódzki

INSTYTUCJA WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO
Wojewódzki Urząd Pracy
w Krakowie

Koordynator krajowy

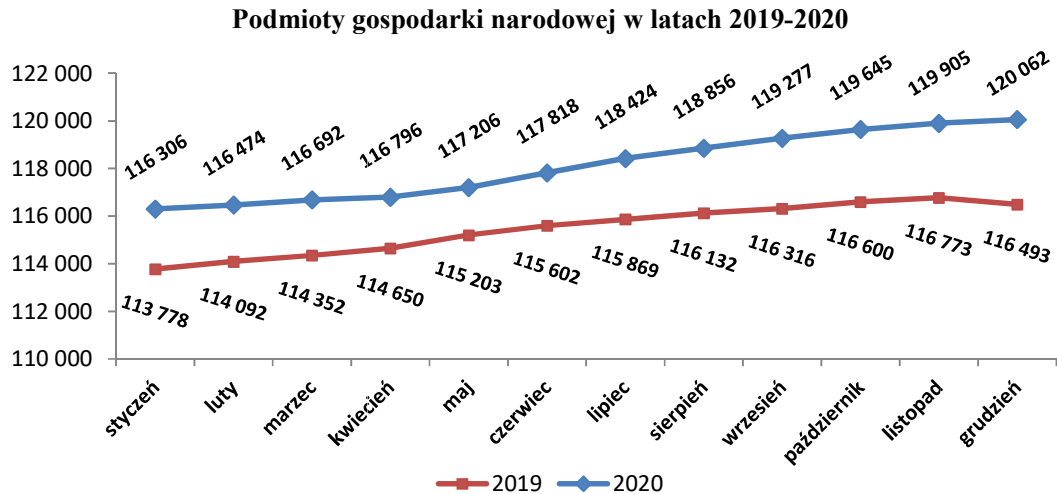

Ministerstwo Rozwoju,
Pracy i Technologii

Zlecający badanie

Więcej zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej

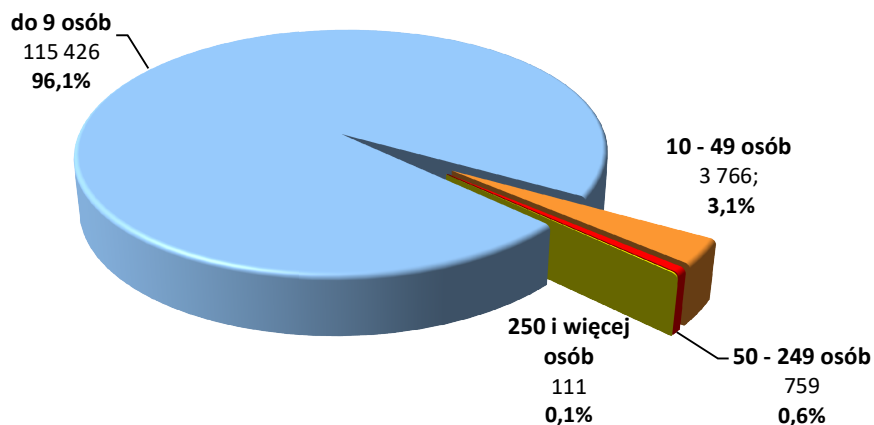
Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON w regionie zwiększała się na przestrzeni 2020 roku z miesiąca na miesiąc. Na koniec grudnia rejestr obejmował 120.062 podmioty, tj. o 3.569 (3,1%) więcej niż rok wcześniej.

Źródło: GUS

W 2020 roku, podobnie jak rok wcześniej, wzrost liczby podmiotów był udziałem wyłącznie podmiotów zatrudniających do 9 pracowników - przybyło ich 3.650 (w 2019 roku niespełna 3 tys.). Jednostki te nadal stanowią zdecydowaną większość podmiotów w regionie - 96,1% (96,0% rok wcześniej). Spadek liczby podmiotów o 59 odnotowano w jednostkach o liczbie pracujących 10-49 osób, a ich udział w strukturze zmniejszył się do 3,1% (wobec 3,3% rok wcześniej). Mniej było również podmiotów zatrudniających 250 i więcej pracowników (o 22), które stanowiły 0,7% ogółu (rok wcześniej 0,8%).

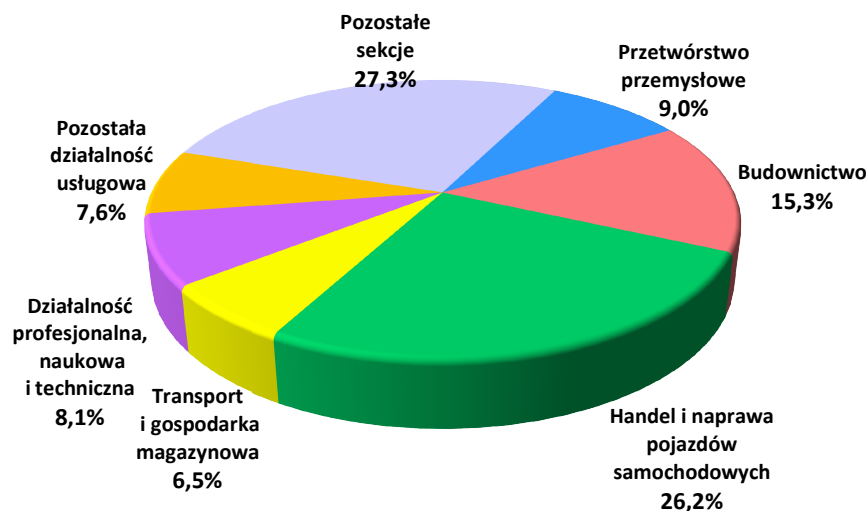
Podmioty gospodarki narodowej wg liczby pracujących na koniec 2020 roku

Źródło: GUS

Profil działalności gospodarczej podmiotów w Świętokrzyskiem najczęściej związany jest z handlem i naprawą pojazdów samochodowych (26,2%), budownictwem (15,3%) i przetwórstwem przemysłowym (9,0%). Firmy działające w tych obszarach stanowią ponad połowę wszystkich podmiotów w województwie.

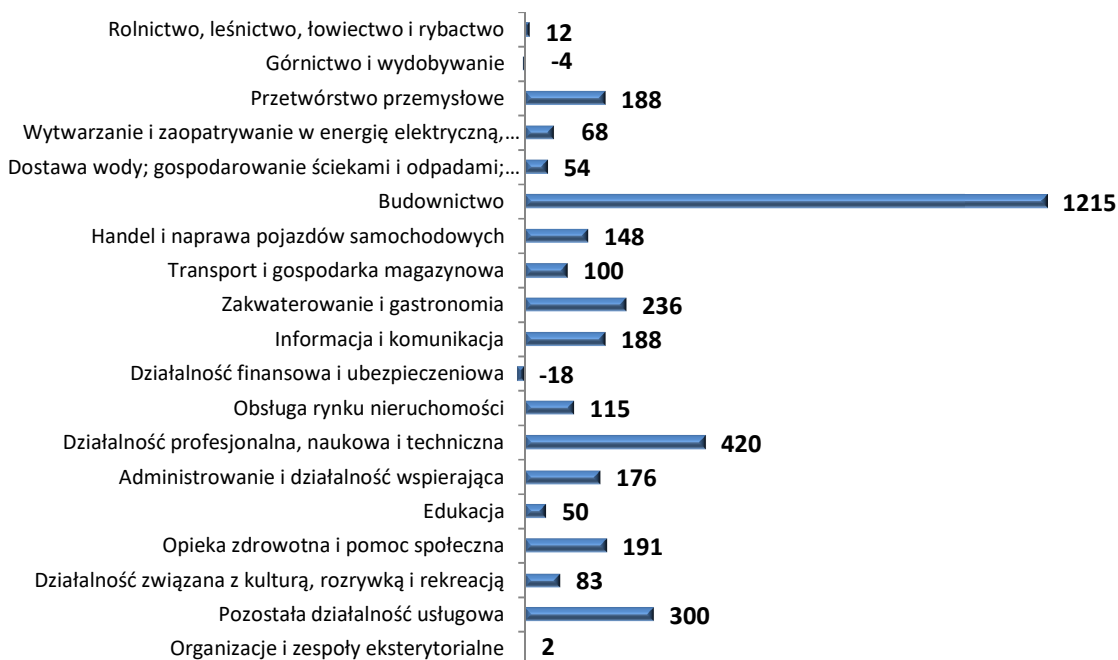
Struktura podmiotów gospodarki narodowej wg sekcji PKD na koniec 2020 roku

Źródło: GUS

Podobnie jak w 2019 roku, największy roczny przyrost liczby podmiotów odnotowano w *budownictwie* oraz w branży zaliczanej do gospodarki opartej na wiedzy - w sekcji: *działalność profesjonalna, naukowa i techniczna*, skupiającej m.in. takie podmioty, jak: biura rachunkowe, kancelarie prawne, agencje reklamowe, konsultingowe, biura tłumaczeń, gabinety weterynaryjne, jak również w pozostałej działalności usługowej. Z kolei istotny procentowy przyrost wystąpił w branży związanej z wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (o 24,8%). Zmalała natomiast liczba jednostek zajmujących się górnictwem i wydobywaniem (o 2,4%) oraz działalnością finansową i ubezpieczeniową (o 0,6%).

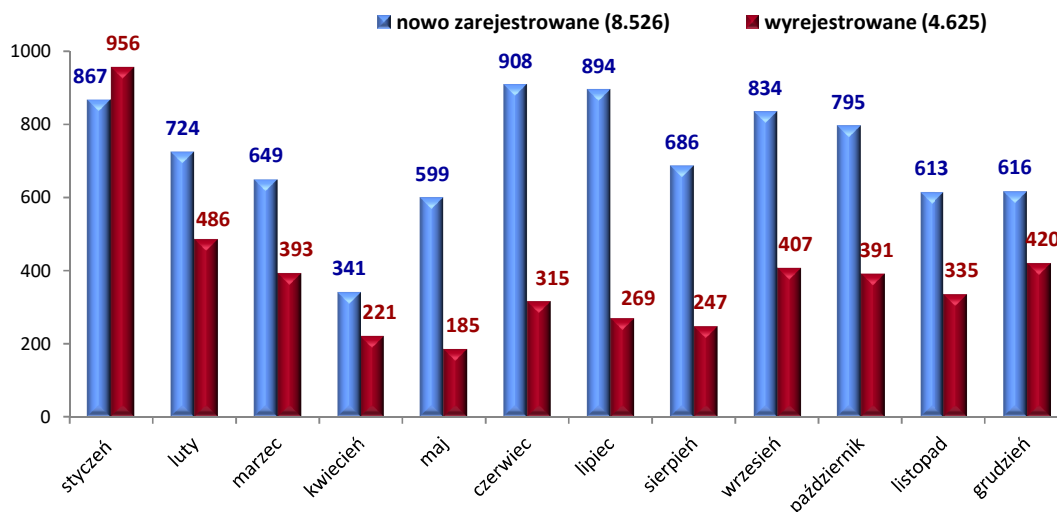
Zmiana liczby podmiotów gospodarki narodowej na przestrzeni 2020 roku wg sekcji PKD

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W związku z ograniczeniami w prowadzeniu działalności gospodarczej wprowadzonymi w ramach walki z epidemią COVID-19 część podmiotów postanowiła zakończyć lub tymczasowo zawiesić działalność gospodarczą. W 2020 roku z rejestru REGON wyrejestrowało się 4,6 tys. podmiotów, co oznacza mniejszą skalę wyrejestrowań o prawie 25% niż w roku 2019. Wprawdzie r/r zmniejszyła się również liczba podmiotów nowo powstałych (o 9,8%), ale wyniosła ona 8,5 tys. i znacznie przewyższała liczbę wyrejestrowań.

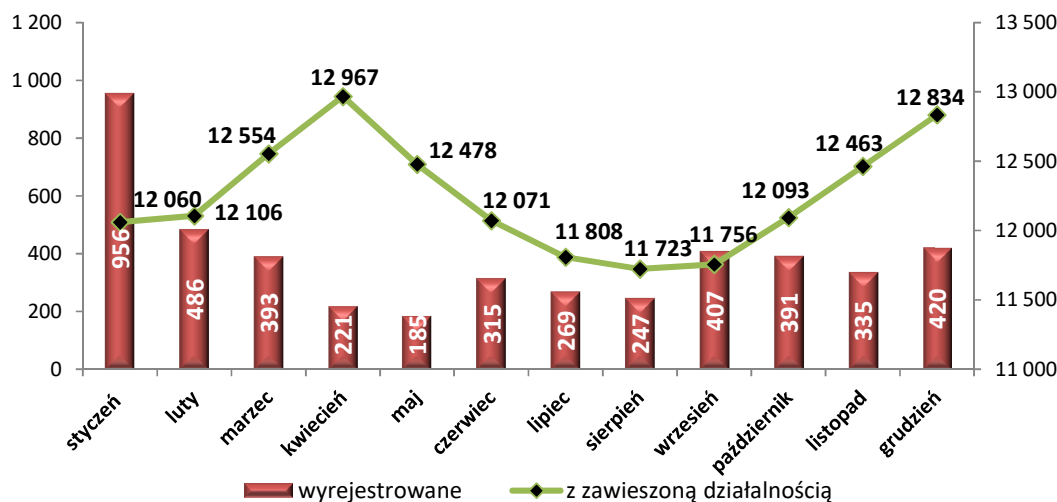
Liczba podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z REGON w 2020 roku

Źródło: GUS

Na przestrzeni 2020 roku w rejestrze REGON znajdowało się średnio 12,2 tys. podmiotów z zawieszoną działalnością, przy czym najwięcej przedsiębiorców zdecydowało czasowo zaprzestać prowadzenia firmy w okresie tzw. "pierwszego lockdownu". Od września ponownie obserwuje się wzrost liczby podmiotów czasowo zaprzestających działalności, w tym okresie przybyło ponad 1 tys. takich przedsiębiorstw.

Liczba podmiotów wyrejestrowanych z REGON oraz z zawieszoną działalnością w 2020 roku

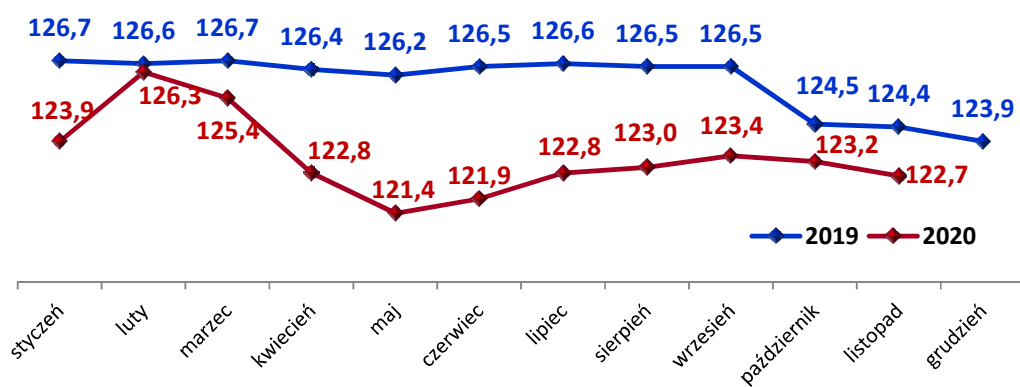
Źródło: GUS

Na koniec grudnia 2020 roku 12.834 podmioty w rejestrze REGON miały zawieszoną działalność. W skali roku oznacza to przyrost podmiotów w tej grupie o 1.355 (11,8%). Oprócz problemów firm wynikających z globalnych ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej, należy mieć na względzie także cykle koniunkturalne w gospodarce. Dane z rynku pracy zapowiadające spowolnienie gospodarcze, odnotowano już w ostatnim kwartale 2019 roku. W przypadku podmiotów z zawieszoną działalnością w 2019 roku ich liczba wzrosła o 1.730 (17,7%), czyli znacznie silniej niż w roku 2020. Dane te pokazują, jak wiele firm odczuwało problemy jeszcze przed kryzysem wywołanym rozprzestrzenianiem się epidemii koronawirusa.

Spadek przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw

Zamrożenie niektórych gałęzi gospodarki w związku z epidemią COVID-19 odbiło się niekorzystnie również na zatrudnieniu. Spadek przeciętnego zatrudnienia w IV kwartale 2019 roku zaczął gwałtownie powiększać się od marca 2020 roku i w maju odnotowano zatrudnienie na poziomie 121,4 tys. osób, co było wartością najniższą od końca 2017 roku. Z analizy zatrudnienia w jednostkach średnich i dużych w okresie od stycznia do listopada 2020 roku, wynika że przeciętne zatrudnienie w regionie w każdym miesiącu kształtowało się poniżej poziomu sprzed roku. Na koniec listopada 2020 roku wyniosło 122.733 osoby i było niższe o 1.704 osoby (1,4%) od zanotowanego rok wcześniej.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (w tys. osób)

W stosunku do listopada 2019 roku przeciętne zatrudnienie zmniejszyło się w większości sekcji. Spośród usług spadło w największym stopniu w handlu; naprawie pojazdów samochodowych oraz zakwaterowaniu i gastronomii (po 6,0%). Wzrosła natomiast liczba pracowników w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 4,8%). Przybyło ich również w przemyśle (o 0,8%), w tym w dominującym przetwórstwie przemysłowym (o 1,0%). Ograniczono liczbę miejsc pracy w budownictwie (o 2,3%).

W okresie styczeń-listopad 2020 roku przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 123,4 tys. osób i było o 1,1% niższe niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem odnotowano wzrost o 1,5%). Wzrost zatrudnienia odnotowano w przemyśle (o 1,3%), w tym przetwórstwie przemysłowym (o 1,5%).

W pozostałych sekcjach ograniczono liczbę miejsc pracy, przede wszystkim w informacji i komunikacji (o 6,9%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 6,0%). Najmniejszy spadek wystąpił w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 0,1%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 1,8%)¹⁰

¹⁰ „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego w listopadzie 2020 r.”, Urząd Statystyczny w Kielcach, grudzień 2020

Demografia jako czynnik kształtujący kapitał ludzki w regionie

Świętokrzyskie jest jednym z najmniejszych województw, zarówno pod względem terytorialnym, jak i populacyjnym. Na koniec czerwca 2020 roku liczba mieszkańców wyniosła 1.230.044 osoby (niewiele ponad 3% ogółu ludności Polski). Mniej osób zamieszkuje jedynie województwa: opolskie, lubuskie i podlaskie. W wyniku procesów depopulacyjnych liczba ludności województwa świętokrzyskiego w minionej dekadzie zmniejszyła się o 52,5 tys. osób, tj. o 4,1%.

Ludność i wybrane wskaźniki demograficzne w latach 2010 – 2020

Wyszczególnienie	2010	2016	2018	2019	I półrocze 2020		
	woj. świętokrzyskie					kraj	
Ludność w tys.	1.282,5	1.252,9	1.241,5	1.234,0	1.230,0	38.354,2	
Kobiety (%)	51,2	51,2	51,2	51,2	51,3	51,6	
Mieszkańcy wsi (%)	54,9	55,4	55,1	54,6	54,5	40,0	
Kobiety na 100 mężczyzn	105	105	105	105	105	107	
Zmiany na 1.000 ludności:							
- przyrost naturalny	-1,2	-2,7	-3,1	-3,5	-4,6	-1,6	
- saldo migracji na pobyt stały	-2,0	-1,4	-2,0	-2,8	-1,8	0,1	

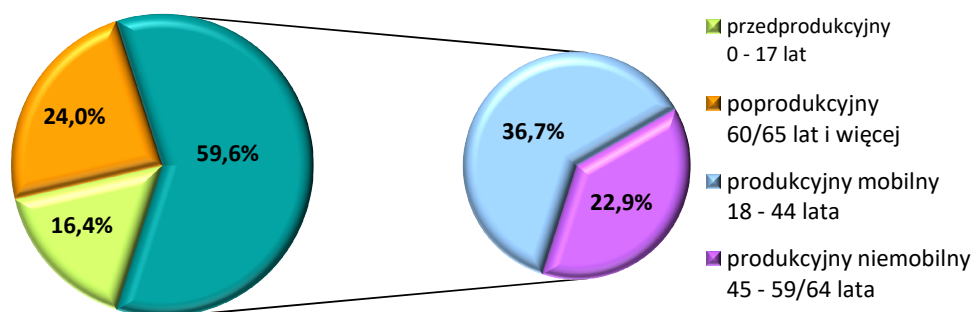
Źródło: GUS

Zmniejszanie się liczby ludności i starzenie się społeczeństwa to procesy, które przybierają na sile. Pogłębiająca się depresja urodzeniowa w Świętokrzyskiem powoduje, że rokrocznie zwiększa się współczynnik ubytku naturalnego. O ile w 2019 roku wyniósł on -3,5‰ i był najwyższy po łódzkim, to już w pierwszym półroczu 2020 roku zwiększył się do -4,6‰ i był najwyższy w kraju (ujemny przyrost naturalny odnotowano w większości województw, tylko w trzech był on dodatni: małopolskim, pomorskim i wielkopolskim)¹¹.

Niska dzietność nie zapewniająca zastępowalności pokoleniowej, przy jednoczesnym wydłużaniu się trwania życia, powoduje ubytki w dwóch grupach wpływających na kształtowanie się aktualnych i przyszłych zasobów pracy, czyli najbardziej istotnych ze względu na funkcjonowanie rynku pracy. Od 2010 roku populacja dzieci i młodzieży w regionie zmniejszyła się o 13,6% (31,8 tys.), a osób w wieku aktywności zawodowej o 10,2% (82,9 tys.). W tym czasie silnie wzrosła grupa osób w wieku poprodukcyjnym - o 26,7% (62,2 tys.). Udział osób w wieku do 17 roku życia w strukturze ludności obniżył się z 18,3% do 16,4%, a osób w wieku produkcyjnym z 63,6% do 59,6%. Odsetek osób w wieku emerytalnym zwiększył się z 18,1% do 24,0%.

¹¹ *Ludność. Stan i struktura oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2020 r. Stan w dniu 30 czerwca*, GUS, Warszawa, październik 2020

Struktura mieszkańców Świętokrzyskiego wg ekonomicznych grup wieku na koniec czerwca 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Proces demograficznego starzenia się społeczeństwa postępuje w Świętokrzyskiem szybciej niż w innych regionach i trend ten ma się utrzymać w kolejnych latach, osłabiając jego potencjał ludnościowy oraz powodując wzrost obciążeń społeczno - ekonomicznych. Obecnie na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 67 w wieku nieprodukcyjnym (wobec 57 w 2010 roku) i zwiększy się do 111 osób w 2050 roku.

Tempo ubytków ludnościowych w Świętokrzyskiem zwiększa się także z powodu jednego z najwyższych współczynników ujemnego salda migracji wewnętrznych (-2,8‰ w 2019 roku i -1,8‰ w I półroczu 2020 roku). Ubytków tych nie rekompensuje dodatni od czterech lat bilans migracji zagranicznych na pobyt stały, gdyż ich skala jest dużo mniejsza. Z bilansu ruchu przemieszczającego między województwami wynika, że mieszkańców regionu systematycznie ubywa (w 2019 roku ubyło 3,7 tys. osób) i jest to kontynuacja utrzymującego się od wielu lat zjawiska odpływu ludności do regionów lepiej rozwiniętych gospodarczo. Najczęściej dotyczy osób poszukujących pracy, jak również osób wyjeżdżających na studia do dużych ośrodków i już tam pozostających na stałe. Ten niekorzystny trend w największym stopniu uszczupla zasoby obejmujące osoby młode oraz w wieku najwyższej aktywności zawodowej.

Zmiany demograficzne istotnie wpływają na spadek liczby uczniów i studentów. W roku szkolnym 2018/19 w szkołach ponadgimnazjalnych i policealnych w regionie kształciło się 51,7 tys. uczniów¹² (o 1,5 tys. mniej niż rok wcześniej i o 16,8 tys. mniej niż w roku 2011/2012), zaś na 11 świętokrzyskich uczelniach studiowało 24,7 tys. osób¹³, co oznacza spadek liczby studentów na przestrzeni ostatniej dekady o ponad połowę.

W strukturze wykształcenia mieszkańców zauważalnie zwiększa się odsetek osób z wykształceniem wyższym (22,5%), nadal zaś najczęściej osób posiada wykształcenie policealne i średnie zawodowe (24,4%) oraz zasadnicze zawodowe (24,1%)¹⁴.

¹²Dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN o uczniach kształcących się w szkołach ponadgimnazjalnych i policealnych dla młodzieży i dorosłych na koniec września 2018

¹³*Szkoły wyższe i ich finanse w 2018 roku*, GUS, Urząd Statystyczny w Gdańsku, Warszawa-Gdańsk, październik 2019

¹⁴Bank Danych Lokalnych GUS: *Ludność wg typu aktywności i poziomu wykształcenia*

Aktywność ekonomiczna mieszkańców województwa świętokrzyskiego¹⁵

↑ 55,7

Współczynnik aktywności zawodowej

Ludność aktywna zawodowo stanowiła w III kwartale 2020 roku 55,7% ludności w wieku 15 lat i więcej. W porównaniu z III kwartałem 2019 roku wskaźnik ten zwiększył się o 2,9 punktu proc.

W III kwartale 2020 roku liczba aktywnych zawodowo w województwie świętokrzyskim ukształtowała się na poziomie 554 tys. osób. Większość z nich (55,9%) stanowili mężczyźni. Liczba aktywnych zawodowo zwiększyła się w skali roku o 5,1%. Jej wzrost odnotowano zarówno w grupie mężczyzn (o 5,1%), jak i wśród kobiet (o 5,6%).

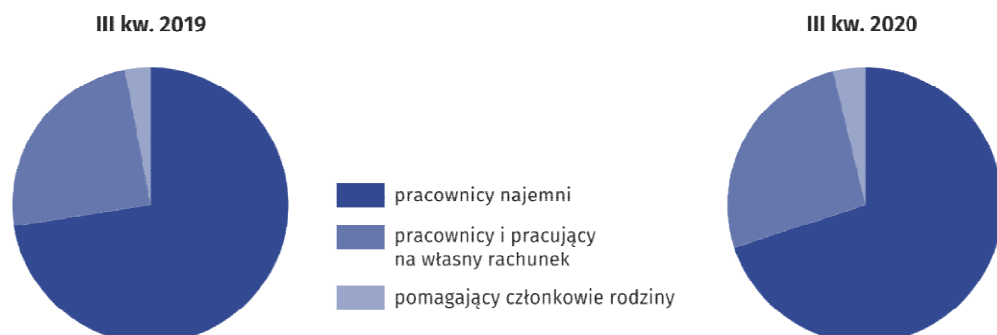
Podstawowe dane BAEL dla osób w wieku 15 lat i więcej

Wyszczególnienie	2019 rok	2020 rok		
	III kwartał	I kwartał	II kwartał	III kwartał
Aktywni zawodowo w tys.	527	544	547	554
pracujący	506	521	525	526
bezrobotni	21	22	21	28
Bierni zawodowo w tys.	471	453	448	439
Współczynnik aktywności zawodowej w %	52,8	54,6	55,0	55,7
Wskaźnik zatrudnienia w %	50,7	52,3	52,8	52,9
Stopa bezrobocia w %	4,0	4,0	3,8	5,1

Źródło: Urząd Statystyczny w Kielcach

Liczba pracujących ukształtowała się na poziomie 526 tys. i zwiększyła się w skali roku o 4,0%. Wyższy wzrost liczby pracujących wystąpił wśród mężczyzn (o 5,3%), podczas gdy w grupie kobiet wyniósł 2,2%. Liczba pracujących na wsi wzrosła o 4,5%, natomiast w miastach – o 2,7%. Pracownicy najemni stanowili 70,0% ogółu pracujących, pracodawcy i pracujący na własny rachunek – 26,2%, a pomagający członkowie rodzin – 3,8%. W skali roku liczba pracowników najemnych zwiększyła się o 0,3%. Znacznie większy wzrost odnotowano w grupie pracodawców i pracujących na własny rachunek (o 11,3%), a także pomagających członków rodzin (o 33,3%).

Pracujący według statusu zatrudnienia

¹⁵ Aktywność ekonomiczna ludności w województwie świętokrzyskim w III kwartale 2020 roku, Informacje sygnałne, Urząd Statystyczny w Kielcach, grudzień 2020

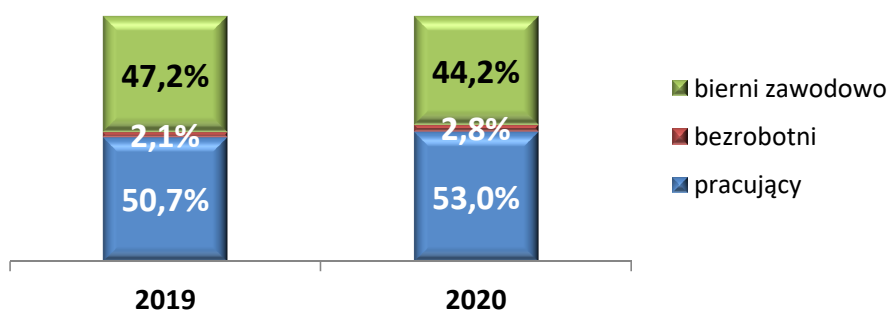

Wskaźnik zatrudnienia, będący miernikiem zaangażowania ludności w procesie pracy, ukształtował się na poziomie wyższym niż rok wcześniej (o 2,2 punktu proc.) i wyniósł 52,9%.

Wskaźnik zatrudnienia silnie różnicuje płeć. Zdecydowanie wyższy jest wśród mężczyzn, spośród których pracowało 61,8%. Kobiety rzadziej podejmowały pracę - 44,7% z nich to osoby pracujące. W skali roku wskaźnik wśród mężczyzn zwiększył się o 3,5 punktu proc., natomiast w grupie kobiet o 1,2 punktu proc.

Struktura ludności wg statusu na rynku pracy w III kwartale 2019 i 2020 roku

W skali roku odnotowano znaczny spadek liczebności biernych zawodowo (o 32 tys., tj. o 6,8%). Zmniejszył się również ich udział wśród ludności powyżej 15 roku życia (o 3 punkty proc.). Zaobserwowano wzrost liczby bezrobotnych wg BAEL (o 7 tys.) oraz stopy bezrobocia do poziomu 5,1% (o 1,1 punktu proc.), przy jednoczesnym zwiększeniu zbiorowości pracujących (o 20 tys., tj. o 4%).

Dane BAEL na przestrzeni 2020 roku nie pokazały jeszcze dużego wpływu pandemii na rynek pracy w regionie. Z kwartału na kwartał zwiększała się liczba aktywnych zawodowo. Pomimo wzrostu liczby bezrobotnych w III kwartale, odnotowywano systematyczny wzrost współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia. Systematycznie malała też liczba biernych zawodowo.

Obserwując statystyki bezrobocia rejestrowanego z końca 2020 roku, oraz mając na względzie sezonowy wzrost bezrobocia w miesiącach kończących i rozpoczynających rok, można spodziewać się pogorszenia wskaźników za czwarty kwartał 2020 roku i pierwszy kwartał 2021 roku.

Kielce, 22.01.2021 r.